

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2194

Vragen van het lid **Ouwehand** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *fraude met kwarteleieren* (ingezonden 22 maart 2018).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) mede namens de Minister voor Medische Zorg (ontvangen 24 mei 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1673

Vraag 1

Kent u het bericht «Veluwse scharrelkwarteleitjes van Jumbo kwamen uit Franse legbatterij»? Heeft u ook de uitzending van de Keuringsdienst van Waarde over ditzelfde onderwerp gezien?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat kwartels in de Europese veehouderij vrijwel altijd in legbatterijen gehouden worden en dat er geen keurmerk bestaat voor scharrelkwarteleieren, ook niet in Nederland?³

Antwoord 2

Het is mij niet bekend hoeveel kwartels in de Europese veehouderij in legbatterijen worden gehouden. Conform bijlage II van Verordening (EG) nr. 589/2008 moeten scharreleieren (van kippen) afkomstig zijn van inrichtingen die tenminste aan de voorwaarden van artikel 4 van Richtlijn 1999/74/EG voldoen. Voor kwarteleieren zijn dergelijke bepalingen er niet. Er is in Nederland ook geen keurmerk voor kwarteleieren. Het enige keurmerk voor kwarteleieren dat mij bekend is, is het Franse Label Rouge. Dit keurmerk wordt door de Franse overheid toegekend en is op het etiket terug te vinden. Het houden van Label Rouge kwartels gebeurt in volières.

¹ <https://www.volkskrant.nl/economie/-veluwse-scharrelkwarteleitjes-van-jumbo-kwamen-uit-franse-legbatterij~a4580869/>

² https://www.npo3.nl/keuringsdienst-van-waarde/15-03-2018/KN_1697726

³ <https://www.ciwf.nl/vee-industrie/kwartels/>

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat het in Nederland überhaupt verboden is om kwartels te houden voor de productie van vlees of eieren, gelet op het feit dat deze dieren niet op de lijst staan van dieren die in Nederland voor productiedoeleinden gehouden mogen worden? Kunt u bevestigen dat de kwartel ook nooit op deze lijst heeft gestaan?⁴

Antwoord 3

Ik kan bevestigen dat het zonder ontheffing niet is toegestaan om in Nederland kwartels te houden voor productiedoeleinden. De kwartel heeft nooit op de lijst van dieren die mogen worden gehouden voor productiedoeleinden gestaan.

Vraag 4

Had het Nederlandse bedrijf dat kwarteleieren zou hebben geleverd aan Eicom een tijdelijke ontheffing van het verbod op het houden van kwartels voor productiedoeleinden? Zo ja, kunt u inzichtelijk maken wanneer en onder welke voorwaarden deze ontheffing is verleend en tot wanneer de ontheffing geldig was?

Antwoord 4

Nee, er is nooit een ontheffing afgegeven aan het betreffende bedrijf. Dit bedrijf hield kwartels op het moment dat het een ontheffingsaanvraag indiende. Het bedrijf is met het afwijzen van de ontheffing een overgangstijd gegund om de dan zittende legperiode af te maken en op uiterlijk 31 december 2016 alle dieren van het bedrijf verwijderd te hebben.

Vraag 5

Kunt u uiteenzetten hoeveel ontheffingen er de afgelopen tien jaar voor het houden van kwartels zijn verleend, aan welke bedrijven en onder welke voorwaarden? Hoe is gecontroleerd of aan de voorwaarden is voldaan en wat waren de uitkomsten van die controles?

Antwoord 5

Er zijn in het verleden geen ontheffingen verleend voor het houden van kwartels voor productiedoeleinden.

Vraag 6

Kunt u bevestigen dat er op dit moment geen geldige ontheffing is van het verbod op het houden van kwartels voor productiedoeleinden in Nederland, gelet op het feit dat een dergelijke ontheffing niet vermeld staat op de lijst met tijdelijke ontheffingen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)?⁵

Antwoord 6

Er zijn op dit moment geen ontheffingen verleend van het verbod op het houden van kwartels voor productiedoeleinden.

Vraag 7

Kan ervan worden uitgegaan dat een onverhoopt nog bestaande tijdelijke ontheffing niet wordt verlengd en dat u geen toestemming verleent voor nieuwe aanvragen tot ontheffing van het verbod op het houden van kwartels voor productiedoeleinden? Zo nee, kunt u uitleggen waarom niet en hoe een ruimhartig ontheffingsbeleid zich verhoudt tot de wettelijke bepalingen, zoals ook verwoord door RVO, dat een ontheffing slechts bij hoge uitzondering mogelijk is en dat de activiteit de gezondheid of het welzijn van dieren niet mag schaden?⁶

⁴ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0035217/2018-01-01#Bijlagell>

⁵ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/dieren-houden/huisdieren-houden-en-fokken/productiedierenlijst>

⁶ <https://www.ondernemersplein.nl/regel/welzijnseisen-voor-het-houden-van-dieren/>

Antwoord 7

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 6 zijn er op dit moment geen ontheffingen verleend van het verbod op het houden van kwartels voor productiedoeleinden. Een nieuwe aanvraag voor het verlenen van een dergelijke ontheffing zal op zichzelf worden beoordeeld.

Vraag 8

Heeft u signalen dat er in Nederland kwartels worden gehouden voor productiedoeleinden zonder ontheffing van het verbod daarop? Zo nee, kunt u uitsluiten dat dit gebeurt?

Antwoord 8

Op 27 maart 2018 heeft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) drie locaties van de betreffende kwartelboer waar mogelijk kwartels gehouden zouden worden voor productiedoeleinden geïnspecteerd. De NVWA heeft op geen van deze locaties kwartels aangetroffen. De NVWA doet onderzoek naar overige signalen dat er in Nederland kwartels worden gehouden voor productiedoeleinden zonder ontheffing van het verbod daarop.

Vraag 9

Wat is er gebeurd met de betreffende kwarteleieren van Eicom die bij Jumbo uit de schappen zijn gehaald?

Antwoord 9

Jumbo heeft eind februari 2018 de laatste kwarteleieren, geleverd door Eicom, verkocht en heeft daarna voor een andere leverancier van kwarteleieren gekozen.

Vraag 10

Zijn of waren er nog andere afnemers van deze kwarteleieren in Nederland? Zo ja, welke en welke acties zijn daar gevolgd op de onthulling dat Eicom legbatterijeiëren verkocht als scharreleieren?

Antwoord 10

Er is contact geweest met andere afnemers van deze kwarteleieren in Nederland, zoals horecabedrijven, die de eieren vaak gebruiken in hun gerechten zonder claims over afkomst en type houderij te geven. Dit onderzoek loopt nog.

Vraag 11

Kunt u bevestigen dat Eicom de etiketten op de doosjes pas heeft aangepast nadat de Keuringsdienst van Waarde eind februari om opheldering vroeg?

Antwoord 11

Het bedrijf heeft de etiketten laten aanpassen. Deze worden sinds 7 maart 2018 door het bedrijf gebruikt.

Vraag 12

Hoe vaak zijn Eicom en de betreffende kwartelboer in de laatste tien jaar gecontroleerd door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit? Kunt u nader in gaan op de aanleiding en constatering tijdens deze eerdere controles? Zijn er in het verleden al boetes opgelegd geweest aan deze bedrijven? Zo ja, voor welk vergrijp? En wat was het bedrag van deze boetes?

Antwoord 12

Eicom wordt sinds juli 2012 gecontroleerd door de Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE) op de naleving van hygiëne- en dierlijke bijproducten regelgeving en op de naleving van de handelsnormen en daarvoor door het Controlebureau Pluimvee, Eieren en Eiproducten (CPE). De NCAE laat weten dat geen gegevens bekend zijn van inspecties door CPE bij Eicom vóór juli 2012. In de periode juli 2012 tot en met maart 2018 zijn in totaal 64 contactmomenten geweest, waarbij toezicht op verschillende aspecten is uitgevoerd. In die periode zijn er drie tekortkomingen geconstateerd op vlak van hygiëne regelgeving en één op het vlak van handelsnormen voor kippeneieren. In dat laatste geval heeft het Tuchtgerecht, dat wordt toegepast bij overtredingen van de handelsnormenverordeningen, een boete opgelegd van

€ 100,- in verband met het onvoldoende stempelen van kippeneieren. De NVWA en de NCAE hebben op 15 maart 2018 een gezamenlijke inspectie uitgevoerd bij Eicom. Deze inspectie heeft geleid tot een rapport van bevindingen. Deze zaak loopt nog. De NVWA heeft de betreffende kwartelboer op 27 maart 2018 bezocht voor een inspectie. Ik verwijs u hiervoor ook naar mijn antwoord op vraag 8. Er is een onderzoek ingesteld naar het al dan niet naleven van het verbod op het houden van kwartels als productiedier. Dit onderzoek loopt nog.

Vraag 13

Kunt u bevestigen dat kwartels gevoelige, schuwe dieren zijn die zich in het wild het liefst schuilhouden tussen begroeiing? Kunt u bevestigen dat het tot het natuurlijk gedrag van kwartels behoort om een groot deel van de dag te besteden aan het zoeken naar voedsel, zoals zaden, insecten, bessen en jonge bladeren, en om meermalen per dag een stofbad te nemen?⁷

Antwoord 13

Uit de literatuurscan die Wageningen Livestock Research in het kader van een ontheffingsaanvraag (zie ook mijn antwoord op vraag 4) heeft uitgevoerd, blijkt inderdaad dat kwartels overdag vooral op de grond tussen begroeiing leven en op en in de grond naar voedsel zoeken gedurende ongeveer 8% per dag. In totaal besteden kwartels circa 10% van de tijd aan verenpoetsgedrag en 4% aan stofbaden.

Vraag 14

Kunt u bevestigen dat er in de Europese Unie jaarlijks zo'n 400.000 kwartels worden gehouden voor de productie van eieren? Kunt u bevestigen dat 90% van deze dieren in krappe kooien zit, ook wel 's werelds kleinste legbatterijen genoemd?

Antwoord 14

Ik heb hierover geen informatie tot mijn beschikking.

Vraag 15

Kunt u bevestigen dat er in de Europese Unie ruim 140 miljoen kwartels worden gehouden voor vlees? Kunt u bevestigen dat verreweg de meeste van deze dieren in krappe, kale kooien dan wel in overvolle schuren worden gehouden? Kunt u bevestigen dat kwartels die gehouden worden voor hun vlees al na vijf weken naar de slacht gaan? Hoeveel kwartels worden er in totaal jaarlijks in de EU geslacht?

Antwoord 15

Ik heb hierover geen informatie tot mijn beschikking.

Vraag 16

Kunt u bevestigen dat kwartels in de Europese vee-industrie amper de ruimte hebben om te bewegen en hun natuurlijke gedrag te uiten? Kunt u bevestigen dat de schuwe dieren uit angst vaak opspringen waar de krappe kooien niet eens ruimte voor bieden?

Antwoord 16

Ik kan bevestigen dat kwartels bij schrikken opvliegen en dat een legbatterij hiervoor geen ruimte laat.

Vraag 17

Is het u bekend dat kwartels en kwarteleieren vaak worden aangeprezen als een «natuurproduct», «luxe» en een «delicatesse»? Heeft u de indruk dat Nederlandse consumenten een correct en/of volledig beeld hebben van de omstandigheden waaronder kwartels hebben geleefd en geleden voor de productie van vlees en eieren? Zo ja, waar baseert u dat op?

⁷ <https://www.ciwf.nl/vee-industrie/kwartels/>

Antwoord 17

Kwarteleieren worden inderdaad regelmatig verkocht als «natuurproduct» of «luxeproduct». Hiermee wil de producent de exclusiviteit van deze producten laten zien. Het geeft geen beeld van de leefomstandigheden van de kwartels. Of hiermee consumenten op het verkeerde been worden gezet, hangt ook af van de verdere context (beeld, foto) en is van geval tot geval ter beoordeling door de toezichhouder. Producenten zijn verantwoordelijk voor een juiste etikettering van levensmiddelen. Het is belangrijk dat consumenten op basis van eerlijke en eenduidige informatie een bewuste keuze kunnen maken voor een voedingsmiddel. Consumenten mogen niet op «het verkeerde been» worden gezet. Correcte informatie draagt ook bij aan het vertrouwen van consumenten in voedsel.

Vraag 18 en 19

Wat is uw oordeel over de leefomstandigheden van kwartels in de Europese houderij?

Deelt u de mening dat in elk geval de legbatterij waarin deze dieren mogen worden gehouden, net als de legbatterij voor kippen, verboden moet worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze en op welke termijn gaat u aandringen op een Europees verbod op de legbatterij voor kwartels?

Antwoord 18 en 19

Ik kan geen oordeel vellen over de leefomstandigheden van kwartels in de Europese houderij, omdat ik daar geen goed beeld heb van heb. Zoals ik ook heb aangegeven op de vragen van het lid De Groot (D66) (kenmerk 2018Z04854) zouden naar mijn mening binnen de Europese Unie nadere restricties moeten worden gesteld aan het houden van kwartels voor de eiproduktie. Legbatterijen zullen niet tegemoet komen aan de natuurlijke behoeften van kwartels, zoals de behoeften aan schuilen en stofbadgedrag.